

Ware Christelijke Religie

vervolg van hoofdstuk 13

HET HEILIG AVONDMAAL

Vanuit deze dingen, indien zij verstaan zijn, kan begrepen worden dat het Heilig Avondmaal universeel en afzonderlijk alle dingen van de Kerk en alle dingen van de hemel bevat.

711. In het voorgaande artikel werd aangetoond, dat in het Heilig Avondmaal de Heer Zelf is, en dat het Vlees en het Brood Hijzelf zijn ten aanzien van het Goddelijk Goede van de Liefde, en dat het Bloed en de Wijn Hijzelf zijn ten aanzien van het Goddelijk Ware van de Wijsheid.

Het Heilig Avondmaal behelst dus deze drie dingen, namelijk: de Heer, Zijn Goddelijk Goede en Zijn Goddelijk Ware.

Daar nu het Heilig Avondmaal deze drie insluit en bevat, volgt hieruit, dat het ook de universele dingen van de hemel en van de Kerk insluit en bevat; en daar alle afzonderlijke dingen van de universele dingen afhangen, zoals de inhoud van de inhoudende dingen ervan, volgt ook dat het Heilig Avondmaal alle afzonderlijke dingen van de hemel en van de Kerk insluit en bevat.

Hieruit blijkt, dat, aangezien onder het Vlees en Bloed van de Heer, en evenzo onder het Bloed en de Wijn het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, beide uit de Heer en beide de Heer zijn, verstaan wordt, het Heilig Avondmaal universeel en afzonderlijk alle dingen van de hemel en alle dingen van de Kerk bevat.

712. Het is ook bekend dat de wezenlijke dingen van de Kerk er drie zijn, namelijk: God, de naastenliefde en het geloof, en dat alle dingen in de Kerk op deze drie als op hun universele dingen betrekking hebben.

Deze zijn dezelfde als eerdergenoemde, want God is in het Heilig Avondmaal de Heer, de naastenliefde is het Goddelijk Goede en het geloof is het Goddelijk Ware.

Wat is de naastenliefde anders dan het goede, dat de mens doet uit de Heer? En wat is het geloof anders dan het ware, dat de mens gelooft uit de Heer? Vandaar komt het dat er drie dingen in de mens zijn, wat zijn innerlijk betreft, namelijk: de ziel of het gemoed, de wil en het verstand.

Deze drie zijn de ontvangende vaten van genoemde drie universele dingen; de ziel zelf of het gemoed is het ontvangende vat van de Heer, want daaruit leeft zij; de wil is het ontvangende vat van de liefde of van het goede; en het verstand is het ontvangende vat van de wijsheid of van het ware. Vandaar hebben niet alleen alle en de afzonderlijke dingen in de ziel of in het gemoed betrekking op die drie universele dingen van de hemel en van de Kerk, maar zij gaan er ook uit voort.

Men hoeft slechts iets te noemen dat niet uit de mens voortgaat, waarin niet het gemoed, de wil en het verstand zijn; als een daarvan werd weggenomen zou de mens dan wel iets meer zijn dan een onbezielde ding? Desgelijks zijn er drie dingen in de mens wat zijn uitwendige betreft, waarop ook alle en de afzonderlijke dingen betrekking hebben en waarvan zij afhangen, namelijk: het lichaam, het hart en de long.

Deze drie dingen van het lichaam stemmen ook overeen met de drie dingen van het gemoed: het hart met de wil en de long of de ademhaling met het verstand.

Dat er een dergelijke overeenstemming is, werd in de voorgaande verhandelingen volledig aangetoond.

Zo zijn nu alle en de afzonderlijke dingen in de mens zowel universeel als afzonderlijk gevormd tot ontvangende vaten van die drie universele dingen van de hemel en van de Kerk.

De reden hiervan is deze, dat de mens geschapen werd tot een beeld en gelijkenis van God, bijgevolg opdat hij in de Heer en de Heer in hem is.

713. Anderzijds zijn er drie dingen die aan deze universele dingen tegenovergesteld zijn, namelijk: de duivel, het boze en het valse.

De duivel waaronder de hel wordt verstaan, is tegenovergesteld aan de Heer, het boze is tegenovergesteld aan het goede en het valse aan het ware.

Deze drie maken één uit, want waar de duivel is, daar is ook het boze en het daaruit voortvloeiende valse.

Deze drie bevatten ook universeel en afzonderlijk alle dingen van de hel, alsmede alle dingen van de wereld, die tegen de hemel en tegen de Kerk indruisen.

Maar aangezien deze daaraan tegenovergesteld zijn, zijn zij geheel en al daarvan afgescheiden, maar toch worden zij in verband gehouden door de wonderbaarlijke onderwerping van de gehele hel aan de hemel, van het boze aan het goede en van het valse aan het ware, over welke onderwerping gehandeld werd in het werk over 'Hemel en Hel'.

714. Opdat de afzonderlijke dingen in hun orde en verband samengehouden worden, is het nodig dat er universele dingen zijn, waardoor zij bestaan en waarin zij blijven bestaan.

Ook is het nodig, dat de afzonderlijke dingen in een zeker beeld betrekking hebben op hun universele dingen, anders zou het geheel met de delen te gronde gaan.

Deze betrekking maakt, dat alle dingen van het heelal in hun ongereptheid in stand gehouden werden van de eerste dag van de schepping af tot nu toe en zo verder.

Dat alle dingen in het heelal betrekking hebben op het goede en ware, is bekend; de reden hiervan is deze, dat alle dingen uit God vanuit het Goddelijk Goede van de Liefde geschapen werden door het Goddelijk Ware van de Wijsheid.

Neem wat u wilt, hetzij een dier, een struik of een steen, en u zult zien dat deze drie meest universele dingen in een bepaalde verhouding daarin zijn gegrift.

715. Aangezien het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware de meest universele van alle dingen van de hemel en van de Kerk zijn, bracht ook Melchizedek, die de Heer uitbeeldde, tot Abram Brood en Wijn uit en zegende hem.

Over Melchizedek leest men: 'Melchizedek, koning van Salem, bracht Abram brood en wijn uit, en hij was een priester van de allerhoogste God, en hij zegende hem', (Genesis 14:18,19).

Dat Melchizedek de Heer uitbeeldde, blijkt uit het volgende bij David: 'Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de wijze van Melchizedek', (Psalm 110:4).

Dat dit op de Heer betrekking heeft, zie men in Hebreeën: 'Zo heeft ook Christus Zichzelf niet de eer toegekend hogepriester te worden, maar Hij, die tot Hem sprak: Mijn Zoon zijt Gij; Ik heb U heden verwekt'.

Zoals Hij ook op een andere plaats spreekt: 'Gij zijt priester in eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek'; 'toen Hij het einde had bereikt, is Hij voor allen, die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwig heil geworden, door God aangesproken als hogepriester naar de ordening van Melchizedek'; 'De hoop hebben wij als een anker van de ziel, dat veilig en vast is, en dat reikt tot binnen het voorhangsel, waarheen Jezus voor ons als voorloper is binnengegaan naar de ordening van Melchizedek hogepriester geworden in eeuwigheid'; 'Want deze Melchizedek, koning van

Salem, priester van de allerhoogste God...’, (Hebreeën 5:5,6,8,10; 6:20; 7:1), verder ook (7:10,11,15,17,21).

Dat hij Brood en Wijn uitbracht, kwam omdat deze twee alle dingen van de hemel en van de Kerk, dus alle dingen van de zegening insluiten, evenals het Brood en de Wijn in het Heilig Avondmaal.

In het Heilig Avondmaal is de Heer geheel en al, en Zijn Verlossing geheel en al.

716. In het Heilig Avondmaal is de Heer ten volle aanwezig, zowel ten aanzien van het verheerlijkt Menselijke als ten aanzien van het Goddelijke, vanuit hetwelk het Menselijke is; dit komt ten duidelijkste uit in Zijn eigen woorden.

Dat Zijn Menselijke in het Heilig Avondmaal tegenwoordig is, in het volgende, ‘Jezus nam het Brood en brak het, en gaf het de discipelen, en zei: Dit is Mijn Lichaam; en Hij nam de drinkbeker, en gaf hun die, zeggende: Dit is Mijn Bloed’, (Mattheüs 26; Marcus 14; Lucas 22).

Voorts bij Johannes: ‘Ik ben het Brood des levens, zo iemand van dit Brood eet, die zal in der eeuwigheid leven; het Brood, dat Ik geven zal, is Mijn Vlees; voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die Mijn Vlees eet, en Mijn Bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem, en hij zal in der eeuwigheid leven’, (Johannes 6).

Hieruit blijkt ten duidelijkste, dat de Heer ten aanzien van Zijn verheerlijkt Menselijke in het Heilig Avondmaal is.

Dat de Heer ook ten volle ten aanzien van Zijn Goddelijke, uit hetwelk het Menselijke is, in het Heilig Avondmaal tegenwoordig is, blijkt duidelijk hieruit, dat Hij het Brood is, dat uit de hemel neerdaalde, (Johannes 6).

Hij daalde uit de hemel neer met het Goddelijke, want er wordt gezegd: ‘Het Woord was bij God, en God was het Woord; alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt; en het Woord is Vlees geworden’, (Johannes 1:1,3,14); en verder hieruit, ‘dat de Vader en Hij één zijn’, (Johannes 10:30); ‘dat alle dingen van de Vader van Hem zijn’, (Johannes 3:35; 16:15); ‘dat Hij in de Vader en de Vader in Hem is’, (Johannes 14:10,11 enz.); en verder hieruit, dat Zijn Goddelijke evenmin van Zijn Menselijke gescheiden kan worden, als de ziel van het lichaam.

Wanneer dus gezegd wordt, dat de Heer ten volle ten aanzien van Zijn Menselijke in het Heilig Avondmaal is, dan volgt hieruit, dat Zijn Goddelijke, vanuit hetwelk het is, tevens ook daarin is. Daar nu Zijn Vlees het Goddelijk Goede van Zijn Liefde betekent, en het Bloed het Goddelijk Ware van Zijn Wijsheid, is het duidelijk, dat de Heer ten volle, zowel ten aanzien van het Goddelijke als ten aanzien van het verheerlijkt Menselijke, alomtegenwoordig is in het Heilig Avondmaal; dus dat het een geestelijk eten is.

717. Dat in het Heilig Avondmaal de gehele verlossing van de Heer is, volgt uit hetgeen nu gezegd is; want waar de Heer ten volle is, daar is ook Zijn verlossing ten volle; want Hij is ten aanzien van het Menselijke de Verlosser, dus ook de Verlossing zelf.

Er kan niets aan de verlossing ontbreken, waar Hij ten volle is, daarom worden al diegenen die waardig tot de Heilige Communie gaan, Zijn verlost.

En daar onder de verlossing de bevrijding van de hel wordt verstaan, de verbinding met Hem en de zaligmaking, waarover verderop in dit hoofdstuk, en vollediger in het hoofdstuk over ‘de Verlossing’, worden deze vruchten de mens toebedeeld; niet echter voor zoveel de Heer wil, want Hij wil uit Zijn Goddelijke Liefde alles toekennen, maar voor zoveel de mens opneemt, en wie opneemt is verlost in die graad, waarin hij opneemt.

Hieruit blijkt, dat op hen die waardig naderen, de werkingen en de vruchten van de Verlossing van de Heer overgaan.

718. Bij ieder mens met een gezond verstand is het vermogen om de wijsheid uit de Heer op te nemen, dat wil zeggen, om de waarheden, die daaruit zijn, tot in eeuwigheid te vermenigvuldigen; alsmede om de liefde op te nemen, dat wil zeggen, om de goedheden, die daaruit zijn, tot vruchten te maken, eveneens tot in eeuwigheid.

Deze voortdurende ‘tot-vrucht-making’ van het goede en vandaar van de liefde, en deze vermenigvuldiging van het ware, en vandaar van de wijsheid, bestaat bij de engelen en bestaat ook bij de mensen, die engelen worden.

En aangezien de Heer de Liefde zelf en de Wijsheid zelf is, volgt hieruit, dat de mens het vermogen heeft om zich voor altijd met de Heer en de Heer met zich te verbinden.

Toch kan, omdat de mens eindig is, het Goddelijke zelf van de Heer niet met hem verbonden worden, maar alleen aan hem worden toegevoegd, zoals, ter verduidelijking: het licht van de zon niet met het oog, noch het geluid van de lucht met het oor verbonden, maar alleen daaraan toegevoegd kan worden, en op deze wijze het vermogen tot zien en horen geven.

Want de mens is niet het leven in zichzelf, zoals de Heer het is, ook ten aanzien van het Menselijke, (Johannes 5:26); maar hij is een ontvanger van het leven; en het is het Leven zelf dat aan de mens wordt toegevoegd, maar het wordt niet met hem verbonden.

Dit werd toegevoegd, opdat men zal begrijpen, op welke wijze de Heer ten volle en Zijn Verlossing ten volle in het Heilig Avondmaal aanwezig is.

De Heer is tegenwoordig bij diegenen die waardig tot het Heilig Avondmaal naderen en opent voor hen de hemel, en Hij is ook tegenwoordig bij hen die onwaardig naderen, maar voor dezen opent Hij de hemel niet.

Zoals daarom de Doop de inleiding is in de Kerk, evenzo is het Heilig Avondmaal de inleiding in de hemel.

719. In de twee volgende artikelen wordt daarover gehandeld wie degenen zijn, die waardig tot het Heilig Avondmaal naderen, en tevens over hen die onwaardig naderen; want uit het ene dat bevestigd wordt, laat zich het andere kennen door de tegenoverstelling.

Dat de Heer zowel bij de waardigen als bij de onwaardigen tegenwoordig is, komt omdat Hij alomtegenwoordig is, zowel in de hemel als in de hel, en eveneens in de wereld, dit evenzeer bij de bozen als bij de goeden.

Maar bij de goeden, dat wil zeggen, bij de wederverwekten, is Hij universeel en afzonderlijk tegenwoordig, want de Heer is in hen en zij in de Heer, en waar de Heer is, daar is de hemel.

De hemel maakt ook het Lichaam van de Heer, daarom wil ‘in Zijn Lichaam zijn’ tevens zeggen ‘in de hemel zijn’.

Maar de tegenwoordigheid van de Heer bij hen die onwaardig naderen, is Zijn universele tegenwoordigheid, maar niet de afzonderlijke, of wat hetzelfde is, de uitwendige tegenwoordigheid en niet tevens de innerlijke.

Zijn universele of uitwendige tegenwoordigheid maakt, dat de mens als mens leeft en zich kan verheugen in het bezit van het vermogen om te weten, te verstaan en uit het verstand redelijk te spreken; want de mens is voor de hemel geboren en daarom ook een geestelijk wezen en niet als het beest slechts een natuurlijk wezen.

Hij verheugt zich ook in het bezit van het vermogen die dingen te willen en te doen, die het verstand kan weten, verstaan en vandaar redelijk spreken.

Wanneer de wil zich echter kant tegen de waarlijk redelijke dingen van het verstand, die innerlijk ook geestelijke dingen zijn, dan wordt de mens uitwendig.

Daarom is de tegenwoordigheid van de Heer bij hen, die alleen verstaan wat waar en goed is, een universele of uitwendige tegenwoordigheid; terwijl bij hen die het ware ook willen en doen, de

tegenwoordigheid van de Heer zowel een universele als een afzonderlijke, of zowel een innerlijke als een uitwendige is.

Zij die de waarheden en goedheden alleen maar verstaan en spreken, zijn vergelijkenderwijze ‘de dwaze maagden, die lampen maar geen olie hadden’, maar zij die de waarheden en goedheden niet slechts verstaan en spreken, maar ze ook willen en doen, ‘zijn de voorzichtige maagden, die tot de bruiloft werden binnengelaten, terwijl eerstgenoemden buiten stonden en aanklopten, maar niet binnengelaten werden’, (Mattheüs 25:1 tot 12).

Hieruit blijkt dat de Heer tegenwoordig is bij diegenen die waardig tot het Heilig Avondmaal naderen, en voor hen de hemel opent, en dat Hij ook tegenwoordig is bij hen, die onwaardig naderen, maar dat Hij voor dezen de hemel niet opent.

720. Maar men moet niet geloven dat de Heer voor hen die onwaardig naderen de hemel toesluit; dit doet Hij voor geen mens tot aan het uiterste van zijn leven in de wereld, maar de mens sluit die voor zichzelf; en hij doet dit door de verwerping van het geloof en door het boze van het leven. Niettemin wordt de mens voortdurend in een staat van mogelijke boetedoening en bekering gehouden, want de Heer is bestendig aanwezig en dringt er op aan om ontvangen te worden; want Hij zegt: ‘Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en opendoen, Ik zal inkomen, en Ik zal met hem Avondmaal houden en hij met Mij’, (Openbaring 3:20).

Vandaar is de mens die de deur niet opent, zelf schuld.

Anders wordt dit na de dood; dan is de hemel gesloten en kan niet geopend worden voor hen, die tot het einde van hun leven de Heilige Tafel onwaardig genaderd zijn, want dan zijn de innerlijke dingen van hun gemoed vastgelegd en bestendig.

721. Dat de Doop de inleiding in de Kerk is, werd in het hoofdstuk over ‘de Doop’ aangetoond; dat echter het Heilig Avondmaal de inleiding in de hemel is, blijkt uit hetgeen hierboven gezegd is, indien men dit ingezien heeft.

Deze twee sacramenten: Doop en Heilig Avondmaal, zijn als twee poorten tot het eeuwige leven; ieder christenmens wordt door de Doop, die de eerste poort is, binnengelaten en ingeleid in die dingen die de Kerk uit het Woord over het andere leven leert, en al deze dingen zijn middelen, waardoor de mens tot de hemel voorbereid en geleid kan worden.

De andere poort is het Heilig Avondmaal; daardoor wordt elk mens die zich uit de Heer heeft laten voorbereiden en leiden, in de hemel binnengelaten en ingeleid; meer universele poorten bestaan er niet.

Deze twee kunnen worden vergeleken bij een tot de regering geboren prins, namelijk dat hij in de eerste plaats in de voor de regering vereiste kennis wordt ingeleid; in de tweede plaats volgt zijn kroning en bewind.

Ook kunnen zij vergeleken worden bij een tot een grote erfenis geboren zoon, die eerst die dingen moet leren en in zich opnemen, die tot de juiste beschikking over de bezittingen en rijkdommen behoren; daarna volgen het bezit en het beheer.

Ook kunnen ze vergeleken worden met de bouw van een huis en bij de bewoning ervan; en ook met de onderwijzing van een mens van kinds af aan tot op de leeftijd, waarop hij zijn eigen meester wordt en zijn eigen oordeel heeft, en met zijn redelijk en geestelijk leven daarna.

De ene periode moet noodzakelijkerwijs voorafgaan, opdat de volgende bereikt zal worden, want zonder de eerdere is de latere niet bestaanbaar.

Hiermee is toegelicht dat de Doop en het Heilig Avondmaal als twee poorten zijn, waardoor de mens tot het eeuwige leven wordt binnengeleid, en dat er achter de eerste poort een veld ligt, dat hij moet oversteken; en dat de tweede het doel is, waar de prijs ligt, waarop hij zijn richting bepaald heeft.

Want de palm wordt niet uitgereikt dan na de wedstrijd, en ook geen prijs dan na de beslissende strijd.

Diegenen naderen waardig tot het Heilig Avondmaal, die in het geloof in de Heer en in de naastenliefde jegens de naaste zijn, dus degenen die wederverwekt zijn.

722. Dat God, de naastenliefde en het geloof de drie universele dingen van de Kerk zijn, aangezien zij de drie universele heilsmiddelen zijn, weet, erkent en beseft ieder christen, die het Woord bestudeert.

Dat God moet worden erkend, opdat men godsdienst en iets van de Kerk in zich zal hebben, zegt reeds de rede zelf, wanneer daar iets geestelijks in is.

Wie dus het Heilig Avondmaal nadert en God niet erkent, ontwijdt het; want hij ziet met het oog het Brood en de Wijn, en proeft ze met de tong, maar het gemoed denkt: ‘Wat zijn dit anders dan onverschillige dingen, en waarin verschillen ze van dergelijke dingen op mijn tafel; maar toch doe ik mee, om niet door de geestelijkheid en vandaar door het gewone volk in een slechte roep gebracht te worden, dat ik een godloochenaar ben’.

Dat na de erkenning van God de naastenliefde het tweede middel is, dat maakt dat iemand waardig nadert, blijkt zowel uit het Woord, als uit de toespraken die in de gehele christelijke wereld vóór het naderen tot het Heilig Avondmaal worden voorgelezen.

Uit het Woord: ‘Het eerste gebod en voorschrift is, dat men God boven alles zal liefhebben en de naaste als zichzelf’, (Mattheüs 22:34 tot 39; Lucas 10:25 tot 28).

Voorts bij Paulus: ‘Er zijn drie dingen die tot het heil bijdragen en de grootste van deze is de naastenliefde’, (1 Corinthen 13:13); en ook hieruit: ‘Wij weten dat God de zondaars niet hoort, maar zo iemand God vereert en Zijn wil doet, die hoort Hij’, (Johannes 9:31).

‘Eenieder die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen’, (Mattheüs 7:9,20; Lucas 3:8,9).

Uit de toespraken die in de gehele christelijke wereld vóór het naderen tot het Heilig Avondmaal worden voorgelezen.

In deze woorden wordt men overal ernstig vermaand in de naastenliefde te zijn door verzoening en berouw, waaruit ik hier alleen het volgende wil weergeven, en wel uit de toespraken tot de communicanten in Engeland: ‘Dit is de weg, en dit is het middel om waardig deel te nemen aan het Heilig Avondmaal; het eerste is dit, dat eenieder de handelingen en zijn levenswandel naar het richtsnoer van Gods geboden zal onderzoeken; en wanneer hij bemerkt, dat hij in welke dan ook met de wil en het woord of met daden overtreden heeft, dat hij dan zijn zondige natuur zal beklagen en voor de almachtige God daarvan belijdenis zal afleggen, met het vaste voornemen zijn leven te beteren.

En wanneer hij bemerkt, dat zijn overtredingen van dien aard zijn, dat zij niet alleen tegen God, maar ook tegen de naaste zijn, zo zal hij zich met hem verzoenen, en terstond bereid zijn tot herstel en voldoening uit al zijn vermogen voor alle, de ander aangedaan, onrecht en kwaad; en desgelijks zal hij terstond bereid zijn de anderen hun beledigingen te vergeven, gelijk hij wil, dat zijn beledigingen door God vergeven worden; anders zal de aanneming van het Heilig Avondmaal niets anders doen dan de verdoemenis verzwaren.

Zo er derhalve iemand onder u is die God lastert, Zijn Woord kleineert en bespot, of in boosaardigheid of in kwaadwilligheid, of in een andere grote misdaad is, doe dan boete voor uw zonden; zo niet, nader dan niet tot het Heilig Avondmaal; anders zal na de aanneming van het Heilig Avondmaal de duivel in u varen, gelijk hij in Judas voer, en u met alle ongerechtigheid vervullen, en zowel uw lichaam als uw ziel verderven’.

Dat het geloof in de Heer het derde middel is tot een waardig aannemen van het Heilig Avondmaal, komt omdat de naastenliefde en het geloof één vormen, zoals de warmte en het licht in de lentetijd, uit welk beide, wanneer zij verbonden zijn, elke boom herboren wordt.

Evenzo leeft elk mens uit de geestelijke warmte, die de naastenliefde is en uit het geestelijk licht, dat de waarheid van het geloof is.

Dat het geloof in de Heer dit bewerkt, blijkt uit de volgende plaatsen: ‘Die in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid, maar leven’, (Johannes 11:25,26); ‘Dit is de wil van de Vader, dat eenieder, die in de Zoon gelooft, het eeuwig leven hebbe’, (Johannes 6:40); ‘Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enigverwekte Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in Hem gelooft, het eeuwig leven hebbe’, (Johannes 3:15,16); ‘Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die de Zoon niet gelooft, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem’, (Johannes 3:36); ‘Wij zijn in de waarheid, in de Zoon Gods, Jezus Christus; deze is de ware God en het eeuwige leven’, (1 Johannes 5:20,21).

723. Dat door deze drie: de Heer, de naastenliefde en het geloof, als één, de mens wordt wederverwekt, en dat indien iemand niet wederverwekt wordt, hij niet in de hemel kan komen, werd in het hoofdstuk over ‘de Hervorming en de Wederverwekking’ aangetoond.

Daarom kan de Heer voor geen anderen dan voor de wederverwekten de hemel openen, en na de natuurlijke dood wordt aan geen anderen daarin toegang gegeven.

Onder de wederverwekten die waardig naderen worden diegenen verstaan, die innerlijk in deze drie wezenlijke dingen van de Kerk en van de hemel zijn, echter niet diegenen, die het alleen maar uiterlijk zijn; want dezen belijden de Heer niet met de ziel, maar alleen met de mond, en betrachten de naastenliefde jegens de naaste niet met het hart, maar alleen met het lichaam.

Van dien aard zijn allen die de ongerechtigheid werken, overeenkomstig de volgende woorden van de Heer: ‘Alsdan zullen zij beginnen te zeggen: Heer, wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken; maar Ik zal tot ulieden zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt; wijkt van Mij af, alle gij werkers der ongerechtigheid’, (Lucas 13:26,27).

724. Deze feiten kunnen door velerlei voorbeelden worden toegelicht die daarmee overeenstemmen, zoals de volgende: aan de tafel van een keizer of een koning worden geen anderen toegelaten dan zij, die een eervol ambt en een eervolle waardigheid bekleden, en ook dezen trekken, alvorens te naderen, passende kleding aan en sieren zich met hun onderscheidingsteken, opdat zij aannemelijk verschijnen en gunstig ontvangen worden; hoeveel te meer moet dat niet het geval zijn ten aanzien van de Tafel van de Heer, die de Heer der heren en de Koning der koningen is, (Openbaring 17:14), waartoe allen geroepen en genodigd zijn! Maar alleen zij die geestelijk waardig en geestelijk in een eerzaam gewaad zijn gekleed, worden, wanneer zij van de Tafel opstaan, in de paleizen van de hemel en in de vreugde daar binnengelaten, en als vorsten geëerd, want zij zijn de zonen van de grootste Koning, en zitten daarna dagelijks aan met Abraham, Izaäk en Jakob, (Mattheüs 8:11); onder deze namen wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Hemelse, het Goddelijk Geestelijke en het Goddelijk Natuurlijke.

Deze zelfde dingen kunnen ook vergeleken worden met de bruiloften op aarde, waartoe alleen de bloedverwanten, de aanverwanten en de vrienden van de bruidegom en de bruid worden uitgenodigd.

Wanneer een ander binnenkomt, wordt hij weliswaar toegelaten, maar aangezien hij geen plaats aan tafel heeft, gaat hij weer weg.

Evenzo is het gesteld met hen, die geroepen zijn tot de bruiloft van de Heer als Bruidegom en met de Kerk als bruid, onder wie de verwanten, de relaties en de vrienden diegenen zijn, die door de wederverwekking hun stamboom uit de Heer afleiden.

Bovendien, wie anders wordt er in de wereld in de vriendschap van iemand opgenomen, dan alleen hij, die hem met een oprecht hart vertrouwt en zijn wil doet? Hem, en geen anderen telt hij onder de zijnen en hem vertrouwt hij zijn goederen toe.

Zij, die waardig tot het Heilig Avondmaal naderen, zijn in de Heer en de Heer in hen; bijgevolg geschiedt door het Heilig Avondmaal de verbinding met de Heer.

725. Dat diegenen waardig tot het Heilig Avondmaal naderen die in het geloof in de Heer en in de naastenliefde jegens de naaste zijn, en dat de waarheden van het geloof de tegenwoordigheid van de Heer bewerkstelligen en de goedheden van de naastenliefde tezamen met het geloof de verbinding, werd in verschillende hoofdstukken hiervoor aangetoond.

Hieruit volgt, dat zij die waardig tot het Heilig Avondmaal naderen, met de Heer verbonden worden, en dat zij die met de Heer verbonden zijn, in Hem zijn en Hij in hen.

Dat dit plaatsvindt bij hen die waardig naderen, verklaart de Heer zelf bij Johannes met deze woorden: ‘Die Mijn Vlees eet en Mijn Bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem;’, (Johannes 6:56).

Dat dit een verbinding met de Heer is, leert Hij ook elders bij dezelfde: ‘Blijft in Mij en Ik in u; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht’, (Johannes 15:4,5; Openbaring 3:20).

Wat is de verbinding met de Heer anders, dan onder diegenen te zijn, die in Zijn Lichaam zijn? En Zijn Lichaam maken diegenen die in Hem geloven en Zijn wil doen.

Zijn wil is de beoefening van de naastenliefde, overeenkomstig de waarheden van het geloof.

726. Dat er zonder de verbinding met de Heer geen eeuwig leven en geen heil mogelijk is, komt omdat Hijzelf beide is.

Dat Hij het eeuwige Leven is, blijkt duidelijk uit vele plaatsen in het Woord en uit het volgende bij Johannes: ‘Jezus Christus is de ware God en het eeuwige Leven’, (1 Johannes 5:20) Dat Hij het Heil is, komt omdat dit en het eeuwige leven één zijn.

Zelfs Zijn naam Jezus betekent het Heil, en daarom wordt Hij in de gehele christelijke wereld Heiland genoemd.

Maar toch naderen alleen zij waardig tot het Heilig Avondmaal, die innerlijk met de Heer verbonden zijn, en innerlijk zijn diegenen verbonden, die wederverwekt zijn.

Wie echter zijn wederverwekt, werd in het hoofdstuk over ‘de Hervorming en de Wederverwekking’ aangetoond.

Er zijn inderdaad velen die de Heer belijden en die de naaste goed doen; maar wanneer zij dit niet doen uit liefde jegens de naaste en uit geloof in de Heer, zijn zij niet wederverwekt; want zij doen de naaste alleen goed uit oorzaken die de wereld en zichzelf beogen, echter niet de naaste als naaste.

De werken van zulke mensen zijn louter natuurlijk en bevatten van binnen hoegenaamd niets geestelijks, want zij belijden de Heer alleen met mond en lippen, maar hun hart blijft daar verre van. De liefde zelf jegens de naaste en het geloof zelf zijn uit de Heer alleen, en beide worden aan de mens gegeven, wanneer hij uit eigen vrije keuze de naaste op natuurlijke wijze het goede doet, en op redelijke wijze de waarheden gelooft, en tot de Heer opziet en deze dingen doet, omdat ze in het Woord geboden zijn.

Dan plant de Heer in het midden van hem de naastenliefde en het geloof en maakt beide geestelijk.

Op deze wijze verbindt de Heer de mens met Zichzelf, en de mens zich met de Heer; want een verbinding, die niet wederkerig is, bestaat niet.

Maar dit is in de hoofdstukken over ‘de Naastenliefde en het Geloof’, over ‘de Vrije Keuze’ en over ‘de Wederverwekking’ volledig aangetoond.

727. Het is meer dan bekend, dat door uitnodigingen aan tafel en door feestmalen verbindingen en vergezelschappingen in de wereld plaatsvinden; want de gastheer beoogt daarmee iets, wat tot enig einddoel bijdraagt, dat gericht is op eensgezindheid en vriendschap.

Nog veel meer geldt dit voor uitnodigingen die geestelijke dingen ten doel hebben.

De gastmalen in de Oude kerken en eveneens in de oorspronkelijke christelijke Kerk, waren gastmalen van de naastenliefde.

Bij deze malen versterkte de een de ander om in de eredienst van de Heer oprecht van hart te volharden.

De maaltijden die de zonen Israëls van de slachtoffers naast de tabernakel hielden, betekenden niets anders dan de eensgezindheid in de eredienst van Jehovah; daarom werd het vlees dat zij aten, heilig genoemd, (Jeremia 11:15; Haggai 2:13) en herhaaldelijk elders, omdat het van het slachtoffer kwam. Hoeveel te meer dan het Brood en de Wijn en het Pascha-vlees bij het Avondmaal van de Heer, die Zich ten offer bracht voor de zonden van de gehele wereld! Bovendien kan de verbinding met de Heer door het Heilig Avondmaal toegelicht worden door de verbinding van de van één stamvader afstammende families; van hem stammen de bloedverwanten af, en in volgorde de aanverwanten en verdere betrekkingen, en allen ontlene zij iets aan de eerste stam.

Toch ontlene zij daaraan niet zozeer het vlees en het bloed, maar iets uit het vlees en het bloed, dus de ziel en vandaar de neiging tot dergelijke dingen, waardoor zij verbonden zijn.

De verbinding zelf verschijnt ook op algemene wijze in de aangezichten en ook in de zeden, en vandaar worden zij 'een vlees' genoemd, zoals in Genesis: 'Toen zei Laban tot hem: Waarlijk, gij zijt mijn eigen vlees en bloed'; 'Komt dan, laten wij hem aan de Ismaëlieten verkopen, doch laten wij niet de hand aan hem slaan, want hij is onze broeder, ons eigen vlees', (Genesis 29:14; 37:27); 'Toen kwamen alle stammen van Israël bij David te Hebron en zeiden: Zie, wij zijn uw eigen vlees en bloed'; 'Gij zijt mijn broeders, mijn eigen vlees en bloed zijt gij'; 'en tot Amasa moet gij zeggen: Zijt gij niet mijn eigen vlees en bloed?', (2 Samuël 5:1; 19:12,13) en elders.

Evenzo is het gesteld met de verbinding met de Heer, die de Vader van alle gelovigen en gelukzaligen is.

De verbinding met Hem geschiedt door de liefde en het geloof, door welk beide zij één vlees genoemd worden.

Vandaar komt het dat Hij gezegd heeft, 'dat die Mijn Vlees eet en Mijn Bloed drinkt, die blijft in Mij, en Ik in hem', (Johannes 6:56).

Wie ziet niet dat het brood en de wijn dit niet bewerken, maar het goede van de liefde, dat onder het Brood, en het ware van het geloof, dat onder de Wijn verstaan wordt? Deze zijn het eigendom van de Heer en gaan alleen vanuit Hem voort en worden alleen door Hem meegedeeld.

Alle verbinding vindt trouwens plaats door liefde, en de liefde is geen liefde zonder vertrouwen.

Zij die geloven dat het brood het Vlees is, en de wijn het Bloed, en hun denken niet hoger kunnen verheffen, mogen daarbij blijven, maar niet anders dan zo, dat het iets allerheiligst is, namelijk een verbindingsmiddel met de Heer, dat aan de mens als het zijne wordt toegeschreven en toegeëigend, hoewel het voortdurend van de Heer blijft.

Het Heilig Avondmaal is voor hen die waardig naderen, als een bezegeling en een zegel dat zijn zonen Gods zijn.

728. Dat het Heilig Avondmaal is voor hen die waardig naderen, als een bezegeling en een zegel is, dat zij zonen Gods zijn, komt omdat, zoals boven gezegd werd, de Heer dan tegenwoordig is, en diegenen in de hemel binnenleidt, die uit Hem geboren, dat wil zeggen, wederverwekt zijn.

Het Heilig Avondmaal bewerkt dit, omdat de Heer dan ook naar Zijn Menselijk Wezen aanwezig is; want boven werd aangetoond, dat de Heer in het Heilig Avondmaal ten volle tegenwoordig is,

en Zijn verlossing ten volle; want over het Brood zegt Hij: ‘Dit is Mijn Lichaam’, en over de wijn: ‘Dit is Mijn Bloed.’

Hij neemt hen dan dus in Zijn Lichaam op en de Kerk en de hemel maken Zijn Lichaam uit. Wanneer de mens wordt wederverwekt, is de Heer weliswaar tegenwoordig en bereidt Hij door Zijn goddelijke werking de mens tot de hemel voor; opdat de mens echter daadwerkelijk binnen zal treden, moet hij zich daadwerkelijk aan de Heer vertonen; en daar de Heer Zich daadwerkelijk aan de mens vertoont, moet de mens hem daadwerkelijk ontvangen.

Maar niet zoals Hij aan het kruis hing, maar zoals Hij in Zijn verheerlijkt Menselijke is, waarin Hij tegenwoordig is, en waarvan het Lichaam het Goddelijk Goede en het Bloed het Goddelijk Ware is. Deze worden aan de mens gegeven en door deze wordt de mens wederverwekt, en is hij in de Heer en de Heer in hem.

Want, zoals eerder werd aangetoond, het eten dat in het Heilig Avondmaal plaatsvindt, is een geestelijk eten.

Uit deze dingen, wanneer men ze juist beziet, blijkt dat het Heilig Avondmaal als een bezegeling en een zegel is, dat zij die waardig naderen, zonen Gods zijn.

729. Diegenen echter die in de vroegste kleutertijd of in hun kinderjaren sterven, en dus niet de leeftijd bereiken, waarop zij waardig het Heilig Avondmaal naderen kunnen, worden uit de Heer door de Doop binnengeleid, want zoals in het hoofdstuk ‘de Doop’ werd aangetoond, is de Doop de inleiding in de christelijke Kerk, en dan tevens de inlijving onder de christenen in de geestelijke wereld.

De Kerk en de hemel zijn daar één, zodat voor hen daar de inleiding in de Kerk ook de inleiding in de hemel is; en aangezien zij daar worden opgevoed onder toezicht van de Heer, worden zij meer en meer wederverwekt, en worden zij Zijn zonen, want zij weten van geen andere Vader.

Maar de kleine kinderen en de jeugdigen die buiten de christelijke Kerk geboren zijn, worden door een ander middel dan de Doop na aanneming van het geloof in de Heer, in de voor hun godsdienst aangewezen hemel binnengeleid, maar zij worden niet vermengd met hen, die in de christelijke hemel zijn.

Want er bestaat niet enige natie op de gehele aarde, die niet zalig zou kunnen worden, zo die God erkent en wel leeft; want de Heer heeft dezen allen verlost en de mens is geestelijk geboren, waardoor hij het vermogen heeft om de gave van de verlossing te ontvangen.

Zij die de Heer ontvangen, dat wil zeggen, geloof in Hem hebben en niet in de boosheden van het leven zijn, worden genoemd ‘zonen Gods’ en ‘uit God geboren’, (Johannes 1:12,13; 11:52); voorts ‘zonen van het koninkrijk’, (Mattheüs 13:38) en ook ‘erfgenamen’, (Mattheüs 19:29; 25:34). De discipelen van de Heer worden ook zonen genoemd, (Johannes 13:33), en bovendien alle engelen, (Job 1:6; 2:1).

730. Het is met het Heilig Avondmaal evenzo gesteld als met een verbond, dat na getroffen overeenkomst gesloten en tenslotte met een zegel bezegeld wordt.

Dat het Bloed van de Heer een verbond is, leert Hijzelf, want toen Hij de beker nam en die aanreikte, zei Hij: ‘Drinkt allen daaruit, dit is Mijn Bloed, dat van het Nieuwe Testament’, (Mattheüs 26:28; Marcus 14:24; Lucas 22:20).

Het Nieuwe Testament is het Nieuwe Verbond; daarom wordt het vóór de komst van de Heer door de profeten geschreven Woord het Oude Testament of het Oude Verbond genoemd, en het na Zijn komst door de evangelisten en de apostelen geschreven Woord het Nieuwe Testament of het Nieuwe Verbond.

Dat het Goddelijk Ware van het Woord onder het Bloed en desgelijks onder de Wijn in het Heilig Avondmaal verstaan wordt, zie men boven in nrs.

706 en 708; en het Woord is het Verbond zelf, dat de Heer met de mens sloot en de mens met de Heer; want de Heer daalde neer als het Woord, dat wil zeggen, als het Goddelijk Ware; en daar dit Zijn Bloed is, werd het Bloed in de Israëlitische kerk, die een uitbeelding was van de christelijke Kerk, genoemd: 'Het Bloed van het Verbond', (Exodus 24:7,8; Zacharia 9:11; en de Heer 'het Verbond van het volk', (Jesaja 42:6; 49:8; Jeremia 31:31 tot 34; Psalm 111:9).

Dat er bovenal een bezegeling moet zijn, opdat er enige zekerheid zal zijn, en dat zij volgt op de getroffen overeenkomst, is ook overeenkomstig de orde in de wereld.

Wat is een legaat en een testament zonder bezegeling; wat is een rechterlijke beslissing zonder ondertekening van het oordeel, opdat het vonnis rechtsgeldig wordt? Wat een hoog ambt in een koninkrijk zonder aanstellingsoorkonde? Wat de bevordering tot enig ambt zonder bevestiging? Wat het bezit van een huis zonder koopovereenkomst met de eigenaar? Wat de voortgang tot een bepaald einddoel of een wedloop naar een eindpaal en dus naar de prijs, wanneer er niet een einddoel of een eindpaal is, waar de prijs behaald wordt, en wanneer de leider van de wedstrijd zijn toezegging niet op de een of andere wijze heeft bevestigd? Maar deze vergelijkingen zijn slechts ter verduidelijking toegevoegd, opdat ook de eenvoudige mens zal mogen beseffen dat het Heilig Avondmaal gelijk de bezegeling, het zegel, het merkteken en het getuigenis van een erfenis is, ook in tegenwoordigheid van de engelen, dat de mensen zonen van God zijn, en bovendien gelijk een sleutel tot een huis in de hemel, alwaar zij tot in eeuwigheid zullen wonen.

Wordt vervolgd.